

گفت‌وگو با تولیدکنندگانی که به طراحی و تولید لباس‌های دارای هویت بومی افتخار می‌کنند

ایرانی و اسلامی در «باور» ما ریشه دارد

شهربانو

۲۶ اردیبهشت ۱۴۰۱
شماره ۱۴۴۳

(۶)

+ استاندارد طراحی لباس در ایران

ناهدید دلشاد راد نیز طراح، پژوهشگر و مدرس دوخت‌های سنتی و نواده سید ابوتراب غزنوی، طراح لباس در دوره قاجار، است. او با هنرهای اصیل ایرانی آشناست و معتقد است که در حال حاضر استاندارد طراحی لباس در ایران پایین است، در حالی که ما بهترین ترکیب رنگ‌ها و بالاترین تأثیر روانی را در پوشش خود داریم. آرزوی این است که لباس ایرانی بر تن مردم این مرز و بوم کند. «سبک‌های لباسی که به‌تازگی وارد بازار می‌شود، تناسبی با فرهنگ ما ندارد. متأسفانه طراح‌های لباس نیز شناخت کافی از پوشش ندارند، یک سمبل را می‌بینند و به‌اصطلاح خودشان خلاقیت به خرج می‌دهند. در صورتی که این خلاقیت اصول علمی ندارد و ما باید برای لباس پوشیدن اصول داشته باشیم.»

او بر این باور است که ایرانی‌ها از زمان گذشته، آن قدر خوش‌پوش بوده‌اند که لباس ایرانی خلعت بوده است و به پادشاهان دیگر هدیه می‌داده‌اند. «متأسفانه با این سبک پوششی که در بازار رایج شده است، ما مانند کشورهای می‌شویم که هیچ هویتی در پوشش خود ندارند. لباس‌های جدید به این دلیل که اصول در آن رعایت نشده است، بعد از مدتی تکراری می‌شود و دلمان را می‌زند. متأسفانه وضع اقتصادی نیز به این قضیه کمک کرده است که مردم چنین لباس‌هایی بخرند زیرا برایشان ارزان‌تر در می‌آید.»

+ طراح‌های لباس تاریخ و فرهنگ ایران را می‌خوانند؟

از نظر او طراح متخصص و جود دارد، اما از آن‌ها استفاده نمی‌شود و کسانی که سبک‌های موجود در بازار را طراحی می‌کنند در مورد تاریخ لباس و فرهنگ ایران اطلاعاتی ندارند. «یک طراح لباس چه به‌عمد چه غیرعمد مدلی را طراحی کند، مد می‌شود. یک مرتبه در یکی از نمایشگاه‌هایم تنها برای اینکه به چادر مشک‌ی یک جلوه نمایشگاهی بدهم با پارچه‌های ساتن، مدل چادرها را دوختم و بعد از آن این مدل مد شد، در صورتی که قصد چنین چیزی را نداشتم.»

+ نمایشگاه‌های فصلی

به گفته دلشاد راد، حتی زیورآلات سنتی وجود داشته که در حال حاضر می‌توانیم از آن‌ها استفاده کنیم به عنوان مثال گردن‌بند سوزن‌دوزی را که به‌راحتی با لباس‌ها هماهنگ می‌شود می‌توان به جای زیورآلات عجیب روی لباس‌ها استفاده کرد. «برای حل این مشکل، باید کپی‌برداری از الگوهای خارجی را متوقف کنیم و به دنبال شایسته‌سالاری باشیم. باید نمایشگاه‌های فصلی داشته باشیم. برای طراحی‌ها باید از کسانی نظر بخواهیم که عمرشان را در این کار گذشته‌اند و اطلاعات کافی دارند.» آن‌طور که به نظر می‌رسد، برای طراحی لباس‌های موجود در بازار سلیقه همه افشار جامعه در نظر گرفته نشده و این موضوع سبب نارضایتی بعضی از بانوان شده است. البته که سامان‌دهی هر کاری، در ابتدای آن بهتر است، اما اکنون نیز تا دیر نشده است باید فکری به حال این آشفته‌بازار لباس‌های بدون هویت کرد.

+ مدل‌های مانتو بانوان

اعظم پارسا کسی است که سال‌هاست تلاش می‌کند پوشش ایرانی اسلامی را ترویج کند و در این حوزه دغدغه‌مند است. به همین دلیل، اندوخته‌های خود را به دیگران آموزش می‌دهد تا آن‌ها نیز در ترویج پوششی با هویت نقش داشته باشند. ضمن اینکه او مدام آموزش‌های جدید و به‌روز را نیز دنبال و خلاقیت را چاشنی کار می‌کند. او معتقد است که وضعیت فعلی مدل‌های بازار برای بعضی از دختران جذاب است، اما برای بیشتر جمعیت بانوان مقید به حجاب، این وضعیت مطلوب نیست. «بانوان بسیاری از ما می‌خواهند برایشان طراحی دوخت را انجام بدهیم زیرا مدل مورد پسندشان را در بازار پیدا نمی‌کنند. از طرف دیگر، بانوانی نیز هستند که چاره‌ای جز انتخاب این طرح‌ها ندارند زیرا هزینه خرید پارچه و دوخت آن برای آن‌ها سنگین است.»

+ طراح‌های لباس و منافع شخصی

پارسا بر این باور است که طراح‌هایی که این مدل لباس‌ها را باب می‌کنند تنها به منفعت خود فکر می‌کنند و هویت یک بانوی ایرانی را در نظر نمی‌گیرند. «این افراد تبلیغات وسیعی برای ترویج کارهایشان انجام می‌دهند و مدل لباس‌هایشان را بر تن افراد مشهور و بازیگران می‌کنند که برای بعضی از افراد جامعه الگو محسوب می‌شوند و حتی از سبک پوشش بازیگران تبعیت می‌کنند. کار آن‌ها ضربه جبران‌ناپذیری به هویت بانوانی می‌زند که به اصول عفاف و حجاب پایبند هستند.»

+ مخالف لباس زیبا و شاد... نه! هرگز

به گفته این تولیدکننده، افرادی مانند او که سال‌ها در این حوزه کار کرده‌اند و به‌اصطلاح بلد کار هستند، در عمل حمایت نمی‌شوند، اما استقبال مردم از طرح‌های آن‌ها خوب است. او راهکار رفع این مشکل را حمایت همه‌جانبه فرهنگی، تبلیغ و شناساندن مدل‌های لباس با هویت و به‌روز، طراح‌های توانمند می‌داند، ضمن اینکه باید از تولید مانتوهای نامناسب و خارج از عرف که در شان یک بانوی ایرانی نیست، جلوگیری شود. «هیچ کس مخالف لباس زیبا و رنگ‌های شاد نیست، اما این موضوع با ولنگاری متفاوت است و در صورتی که باز هم شاهد این مدل‌ها در ویتترین فروشگاه‌ها باشیم، ممکن است در آینده، حجاب در جامعه به یک ضدارزش تبدیل شود و در نهایت ارکان خانواده‌ها متزلزل می‌شود.»

آل ابراهیم و جان قربان - بخشی از مشکل لباس‌هایی که نمی‌توانیم آن‌ها را به عنوان روپوش استفاده کنیم به تولیدکنندگان آن برمی‌گردد. تولیدکنندگانی که بازار برای آن‌ها از همه چیز مهم‌تر است و نگاه اقتصادی به این موضوع دارند. در این میان، برخی تولیدکنندگان هم نه اینکه بخواهند به فکر جیب و کسب درآمد نباشند اما به مخاطب قرار دادن جامعه‌ای خاص از بانوان برای تأمین نیازهای آنان فکر می‌کنند و در این راستا تلاش می‌کنند.